

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรสาธารณสุข
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางประภัสสร สุวรรณบงกช

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สรिता ชีระวัฒน์สกุล ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา ศิวโรจน์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงอัตราการดื่มและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรสาธารณสุข รวมทั้งความคิดเห็นของบุคลากรสาธารณสุข ต่อประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 330 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบคัดกรอง AUDIT วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติ Chi-square, Odd Ratio

ผลการศึกษาพบว่า เพศชาย ร้อยละ 95.2 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงชีวิต ร้อยละ 85.2 ดื่มในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา และ ร้อยละ 75.7 ดื่มในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพศหญิง ร้อยละ 55.3 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงชีวิต ร้อยละ 35.0 ดื่มในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา และร้อยละ 20.8 ดื่มในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพศชายดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ยเท่ากับ 18.9 ปี และเพศหญิงดื่มครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.2 ปี เครื่องดื่มที่นิยมดื่มในปัจจุบันมากที่สุดคือ เบียร์ และเหล้า ผู้ชาย ร้อยละ 33.0 ดื่มในปริมาณมาก โดยดื่มเบียร์ 4-6 กระป๋อง/ครั้ง และดื่มมากกว่า 2-4 ครั้ง/สัปดาห์ ในขณะที่ผู้หญิงดื่มในปริมาณมากเพียงร้อยละ 9.5 คนที่ร่วมดื่มด้วยมากที่สุดคือ เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน และมักดื่มในโอกาสพิเศษ งานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ เหตุผลที่ดื่มคือ เพื่อเข้าสังคม หรือเพื่อนชักชวนมากที่สุด ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มอาการหลังดื่ม ได้แก่ เมามาก

คลื่นใส่งาเจียน ปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุดคือ โรคกระเพาะอาหาร นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้าน ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น การทำงานสาย ทำงานแย่งและมีปัญหาครอบครัวจากการทะเลาะเบาะแว้ง

จากการวัดระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยใช้แบบคัดกรอง AUDIT พบว่า กลุ่มที่มีระดับการดื่มแบบเสี่ยง/อันตราย เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.5 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 4.2 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการดื่มพบว่า เพศ และสายการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับระดับการดื่ม โดยผู้ที่ดื่มแบบเสี่ยง/อันตรายเป็นผู้ชาย มากกว่าผู้หญิง 23.4 เท่า และผู้ที่ปฏิบัติงานในสายงานบริหารงานสาธารณสุข ดื่มแบบเสี่ยง/อันตราย มากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานสายงานบริการชุมชน และบริการวิชาการ 3.0 และ 5.5 เท่า ($p\text{-value} < 0.05$) บุคลากรส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข แต่ครึ่งหนึ่งเห็นว่าการนำไปปฏิบัติยังเป็นไปได้น้อยจนถึงเป็นไปได้ไม่ได้

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งหามาตรการในการลดปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรสาธารณสุข เพื่อป้องกันการดื่มในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายจากการดื่ม ต่อไป

Independent Study Title Alcohol Consumption Behaviors Among
Public Health Personnel in Chiang Mai Province

Author Mrs. Prapatsorn Suwanbongkot

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Sarita Teerawatsakul Chairperson

Asst. Prof. Dr. Penprapa Siviroj Member

ABSTRACT

A Cross-sectional descriptive study was conducted to investigate the prevalence and behaviors of alcohol consumption among public health personnel in Chiang Mai Province. Data were collected using a questionnaire and an AUDIT screening test and were analyzed for percentage, mean, and standard deviation. Chi-square test and Odd's ratio with 95% confidence interval were used to determine the significance.

The results showed that lifetime, past year, past month drinking rates in male was 95.2%, 85.2% and 75.7% respectively. While female, lifetime, past year, past month drinking rates was 55.3%, 35.0% and 20.8% respectively. The mean age of male and female first time drinking alcohol was 18.9 and 21.1 years old respectively. Beer and spirits were the most frequently used alcohol beverages among health personnel. Thirty three percent of male and 9.4% of female consumed alcohol more than 2-4 times/month and consumed beer 4-6 cans/time. Mostly, health personnel drank with friends or colleagues 94.1%. The most frequent occasion for alcohol

drinking was parties. The main reason for drinking was social activity and friendship. The problems of drinking were intoxication, peptic ulcer not only the illness, but also increasing expense for beverage. Including effected to their personal life, working efficiency and so on. Factors significantly associated with the level of alcohol consumption were sex and position. (OR= 23.4 and 5.5) The level of drinking by AUDIT screening test found that 50.5% of male and 4.2% of female were hazardous-harmful drinking. Almost all of health personnel agree with the Ministry of Public Health's guidelines on alcohol control in health care facilities. But, 50% of health personnel said that this policy is likely impractical.

The results of this study would be beneficial to policy makers for campaigning and developing projects to change the alcohol drinking behaviors in health personnel to be in moderate and responsible.